

Můj první kostým

V tomto článku se pokusíme nastínit, jak se dá hezky vyrobit jednoduchý kostým. Upozorňuji, že jde pouze o jednu z možností, jak kostým vyrobit. Rozepisovat všechny možnosti a střihy by ale vyšlo na knihu. Vezmeme to tedy cestou "jednoduše a účinně". Článek má sloužit jako návod pro ty, které tohle téma zajímá a chtějí poradit. Neznamená to ale samozřejmě, že ti, kteří se jím řídit nebudou, nemají na naši akci jezdit. Samozřejmě že přijet mají i oni.

Rozebereme si tedy, jak by měl člověk, který neví nic o výrobě kostýmu, postupovat. Nakoupit spoustu věcí v internetových krámech není jediné řešení. Jejich výrobky jsou často drahé (přeci jen, nějak si vydělat musí) a v některých případech i nehezky a nepříliš kvalitní. Stejně tak velmi špatně vypadá varkoč oblečený přes civilní oblečení. Důležité je také uvědomit si, že kroužkovka a plechy samy o sobě rozhodně netvoří kostým a v základu vůbec nejsou žádoucí.

Jednou z otázek je, z čeho náš kostým vlastně máme vyrobit. Tepláky a potrhání tričko už prostě nejsou v módě, a tak vřele doporučuji používat POUZE přírodní materiály. Z těch hlavně len na spodní vrstvy a vlnu na svrchní. Přípustná je i bavlna, ale rozhodně zapomeneme na dyftýny, natožpak na ještě šílenější umělé. Přírodní materiály jsou pohodlné, lépe vypadají a koneckonců odpovídají evropskému středověku, což je hezký bonus, když ne přímo náš cíl.

Kostým je vhodné inspirovat nějakou historickou předlohou. Proč? Odpověď je snadná – historické oblečení sloužilo v minulosti stejně, jako teď slouží naše civilní oblečení nám. Z toho se dá tedy jednoduše usuzovat, že je vymyšlené funkčně a pohodlně. Dalším důvodem může být to, že fantasy kostýmy inspirované historií prostě vypadají dobře.

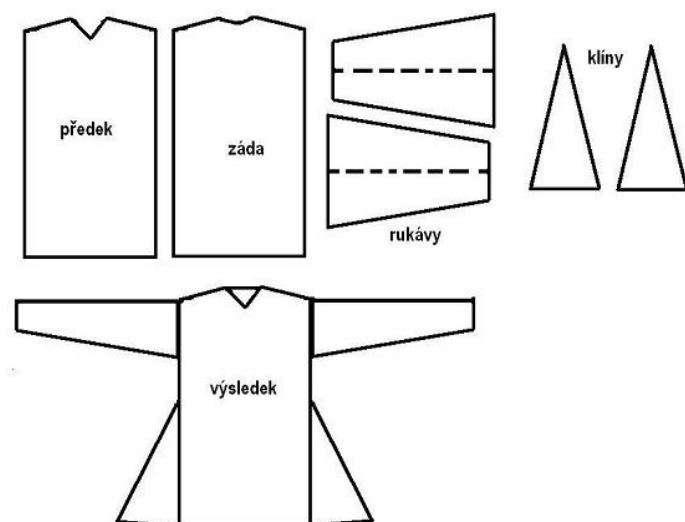
Hezký bonus, i když rozhodně ne nutnost, je šití kostýmů ručně – neomezuje vás šicí stroj (já už na střední strávil nejednu nudnou hodinu matematiky šitím oblečení na nadcházející akci).

Musíme se také rozhodnout, ke kterému národu budeme náš kostým stylizovat. Tento návod je použitelný prakticky pro všechny obvyklé národy, stačí jen vybrat vhodné barvy, doplňky a případné úpravy. Na elfy budeme kupříkladu volit hlavně zelené a hnědé barvy a kostým doplníme o špičaté uši, stejně tak jako trpasličí kostým doplníme vousy. U skřetích kostýmů doporučuji koupit bílý len a barvit si ho doma – barvení nikdy nebude úplně rovnoměrné a působí tak správně skřetím dojmem. Kostým na skřeta je také vhodné doplnit různými záplatami a podobně – fantasii se meze nekladou.

U výroby kostýmu je nutné postupovat od nejspodnějších vrstev. Základem je tedy košile, kalhoty a jednoduché boty.

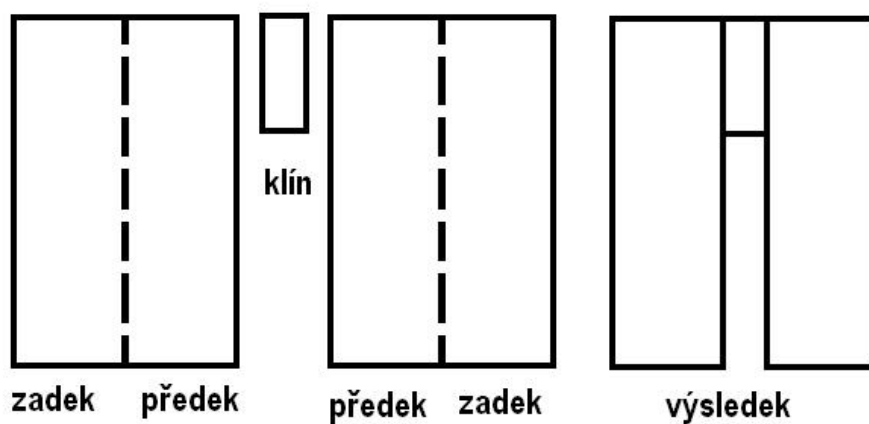
Košile

Základem kostýmu by měla být spodní košile z jemného lnu. V historii se její podoba různila. Pro naše potřeby postačí zcela jednoduchý střih – tělo střihneme jako dva obdélníky (nebo jim podobné útvary, rozšiřující se směrem dolů - nahore směrem k otvoru na hlavu sešíkmené vzhůru). Základní obdélníky naměříme dlouhé cca po kolena, délku rukávů můžeme vzít klidně podle našeho civilního oblečení. Postupujeme tak, že nejdříve sešijeme dva základní díly v ramenou, poté přišijeme nesešité rukávy a až pak vedeme dlouhý steh od zápěstí až na bok. Pro lepší pohyblivost vyrobíme ze zbytku látky dva trojúhelníkové klíny, které do košile všijeme od pasu dolů, mezi přední a zadní část. Tím zvětšíme obvod kolem kolen a umožníme tak v naší nové košili pohodlný běh i šerm. Výstřih, kraj rukávů a spodní lem je samozřejmě nutné přehnout a zapošíť, aby se nám látka ošklivě nepárala. A naše košile je na světě.

Kalhoty

Na první kalhoty nám nejlépe poslouží střih na raně středověké spodní trenýrky – stačí prostě dva obdélníky látky, dlouhé jako vaše nohy, sešít k sobě jako „sedák“ a následně sešít každou zvlášť tak, aby tvořily dvě nohavice. Náročnější jedinci mohou také mezi tyto dva obdélníky vložit kosočtvercový nebo obdélníkový klín (pro lepší pohyblivost). V pase stačí látku ohnout o něco více než obvyklé lemování, zapošíť a vzniklým kanálkem provléknout šňůrku sloužící ke stažení kalhot.

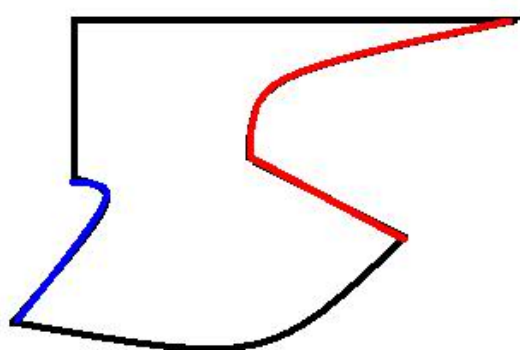
Boty

Ač si to možná někteří nemyslí, boty jsou naprosto nedílnou součástí základu kostýmu. Nemůžeme ale po nikom chtít, aby si hned v začátcích kupoval drahé boty za několik tisíc. Stejně jako zbytek kostýmu, i boty se dají vyřešit velmi levně a přitom slušně. Nebudeme se snažit zakrývat naše civilní boty - nevypadá to vždy zle, ale výroba jednoduchých bot nás bude stát méně úsilí než výroba promyšlených návleků. A přeci jen - vždy to bude vypadat o něco lépe. Nejjednodušším řešením bot jsou raně středověké krpce. Stačí nám sehnat si dva kusy tlusté kůže (o něco větší než naše noha). Na ně si obkreslíme svá chodidla a necháme po obvodu pruh jako okraj. Patu nastříháme a sešijeme tak, aby stála v pravém úhlu k podrážce. Po obvodu zbytku boty naděláme dírký a provlékneme koženou tkanicí. Po zatáhnutí nám kůže vytvoří v podstatě měsíc kolem nohy, čímž je bota hotová.

Do krpců je vhodné omotat si nohy onucemi (zavinovačkami) – pruhem látky, kterým omotáme nohu od špičky až po koleno a převážeme tkanicí. Nejsou tak vidět naše civilní ponožky a kalhoty neplandají podivně kolem bot. (Poznámka: na Trhlinové války se krpce nehodí přímo ke každému z národů, ale pořád jsou lepší než tenisky.)

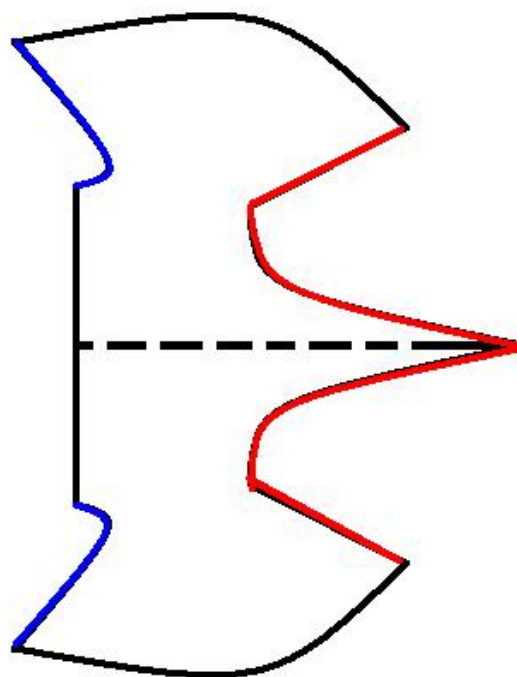
Kápě

Kápě není nutnou částí kostýmu, ale vypadá hezky. Funguje jako ochrana proti nepřízni počasí (je tudíž lepší vyrábět ji z vlny, která hřeje a nepromokne) a překrývá výstřih, který se nám napoprvé možná nepodařilo úplně dobře stříhnout. Kápě by se měla šít z jednoho kusu látky – látku přeložíme tam, kde je „vršek kápě“ a stříháme tak, abychom kápi sešivali jen pod bradou a za krkem směrem ke špičce. Je potřeba dát pozor, abychom stříhli dostatečně velký otvor na krk – při oblékání kápě musíme skrz prostrkovat hlavu.

Střih kápě na přeloženou látku

Vystřihnutím kápě z přeložené látky docílíme toho, že nám stačí sešít k sobě jen barevné části, zapošíť lemy a kápě je hotová.

Nesešitá kápě po rozložení látky

Doplňky

Dále je vhodné sehnat si pásek, pěknou brašničku na doklady a pokrývku hlavy.

Jako opasek poslouží jakýkoliv kožený řemínek s pěknou, nerušivou sponou. Budeme se snažit vybírat pásy co nejtenčí – tlusté pásy bývají často nehezké, a navíc, čím tlustší pásek, tím obvykle ošklivější a výraznější spona.

Brašnička se dá vyrobit velmi jednoduše z odřezků kůže pořízených za pár korun. Střih je téměř libovolný, když poslouží svému účelu.

Posledním, ale neméně důležitým doplňkem je pokrývka hlavy. Ta je vhodná především do momentů mezi bojem, při boji by přeci jen některé čapky mohly překážet. Kdo má hezkou čapku na hlavě, je prostě frajer. A navíc - ve vedru dobře chrání před případným bohlavem. Nejjednodušší je tak zvané „mimino“. U mimina střih netřeba. Skládá se ze dvou polovin (jako na obrázku), sešitých k sobě jedním švem vedoucím přes týl a temeno hlavy.

V této fázi by měl být náš kostým velmi dobře použitelný na jakoukoliv akci bez povinných „ochranných pomůcek“. S cenou se pohybujeme někde mezi 1000 a 1500 korunami za materiál a několika večery práce, což je za slušný kostým včetně bot velmi, velmi příznivá cena. Gratulujeme!

Odkazy na další zdroje

Další stránky, které by mohly pomoci:

- Curia Vítkov - <http://curiavitkov.cz/>
- Mnoho střihů na historické kostýmy - <http://kostym.cz/>
- Sarah Thursfield - Medieval Tailor's Assistant - skvělý pdf dokument se spoustou střihů napříč historií. Je ke stažení například na ulozto.cz. Nicméně není to náš upload a proto nepřidáváme přímý link.

Obchody s vhodnými látkami:

- Sartor – lny, brokáty - <http://eshop.sartor.cz/index.php?cPath=57fa>
- Aped – vlny, sem tam lny - <http://www.aped-latky.eu/>

Orzo